

Časové rozlišení nákladů a výnosů

Obecné zásady (článek VIII postupů účtování pro podnikatele)

Náklady a výnosy se účtují zásadně do období, s nímž časově a věcně souvisejí. Náklady a výdaje, které se týkají budoucích období je nutno časově rozlišit ve formě nákladů *příštích období* (podle uvedeného účtového rozvrhu účty 381-Náklady příštích období a 382-Komplexní náklady příštích období), *výdajů příštích období* (účet 383 – Výdaje příštích období), *výnosů příštích období* (účet 384 – Výnosy příštích období) a *příjmů příštích období* (účet 385-Příjmy příštích období).

O časovém rozlišení se účtuje v případě, že je známo *věcné vymezení, výše a období*, kterého se náklady a výnosy týkají. Účty časového rozlišení podléhají inventarizaci a posuzuje se výše a odůvodněnost.

Časově *není nutné* rozlišovat ty případy, kdy se jedná o bezvýznamné částky, u kterých není dotčen účel časového rozlišení a účetní jednotka prokazatelně nesleduje záměrné upravení výsledku hospodaření. Dále v případech, kdy jde o pravidelně se opakující výdaje nebo příjmy za předpokladu, že nebude výrazněji neovlivněna časová a věcná souvislost nákladů a výnosů.

Postup při časovém rozlišování musí účetní jednotka upravit *vnitřním předpisem a nesmí jej každoročně měnit*. Změna způsobu časového rozlišení musí být provedena v souladu s ustanovením §7 odst. 4 zákona.

V rámci účtové skupiny 38 se účtuje také o dohadných položkách. V případě dohadných položek není obvykle známa konkrétní částka nebo účel a období, kterého se konkrétní položky týkají.

Poznámka

V této kapitole budeme také hovořit o tvorbě a čerpání rezerv, přestože nejde o typické časové rozlišení.

Evidence časového rozlišení nákladů a výnosů

Časové rozlišení nákladů a výnosů se provádí prostřednictvím účtové skupiny 38 – Přechnodné účty aktiv a pasiv.

Aktivní účty zachycují situace, kdy výdaje běžného období časově spadají do následujících období. Patří sem náklady příštích období (nájemné placené dopředu, předplatné za časopisy, časové rozlišení první navýšené splátky při finančním leasingu apod.). Při úhradě uvedených výdajů účtujeme na účty skupiny 38 na stranu Má dáti a souvztažně ve skupině 22 strana Dal. V účetním období, kterého se náklad týká, je zaúčtován na Má dáti příslušného účtu tř. 5 a na stranu Dal skupiny 38. V tomto případě je časově rozlišován nákladový druh nebo účel. V případě příjmů příštích období navyšujeme výnosy v běžném období, to znamená Má dáti skupina 38 souvztažně s příslušným účtem výnosů na straně Dal (nájemné placené pozadu z hlediska pronajímatele).

Pasivní účty se vztahují k situacím, kdy vznik nákladu předchází výdaj nebo výnos. Jsou to např. nájemné placené pozadu z hlediska nájemce, provedené služby, které se nákladově vztahují k běžnému období, ale zaplacené budou až v období následujícím. Za výnos příštího období lze považovat přijaté platby za služby provedené až v období následujícím. Patří sem přijaté předplatné, nájemné placené dopředu u pronajímatele včetně splátek leasingu u pronajímatele.

Dohadné položky

Dohadné účty zachycují dohadné položky v oblasti aktiv a pasiv a v porovnání s předchozími účty časového rozlišení není obvykle známa částka. V účtovém rozvrhu jsou pro ně obvykle vyčleněny dva účty, jeden pro aktivní a jeden pro pasivní dohadné položky.

Za aktivní dohadnou položku považujeme pohledávku, kterou nelze zaúčtovat jako obvyklou pohledávku, přičemž výnos z ní přísluší danému účetnímu období a často bývá protipoložkou k už vyúčtovanému nákladu – např. nepotvrzená částka pojistné náhrady od pojišťovny nebo odhad poplatků za licenci či jiná majetková práva. Souvztažným účtem je obvykle účet sk. 64, 66.

Dohadné položky pasivní se účtují v případě, když závazek nelze vyúčtovat jako obvyklý dluh, tj. nevyfakturované dodávky, nákladové úroky, které nebyly zahrnuty do bankovního výpisu, náhrada za nevybranou dovolenou, pokud bude proplacena v příštím roce nebo poměrná část silniční daně při účtování v hospodářském roce.